

**RAQAMLI ASRDA TA'LIM JARAYONI: TEXNOLOGIYA BILAN
O'RGANISH TAJRIBASI.**

Xalitova Yorqinoy Ilyas qizi
Farg'ona davlat universiteti
chet tillari fakulteti talabasi
+998 937531816

Annotatsiya. Ushbu maqolada dars jarayonida texnologiyalardan foydalanishning ahamiyati, uning o'quvchilarning bilim olish jarayoniga ta'siri va o'qituvchi faoliyatini samarali qilishdagi roli tahlil qilinadi. Zamonaviy raqamli vositalar, interaktiv dasturlar va onlayn platformalar yordamida o'quvchilarni o'qishga jalb qilish, ijodkorlik va mustaqil fikrlash qobiliyatini rivojlantirish imkoniyatlari ko'rib chiqilgan. Maqola texnologiyaning ta'lim sifatini oshirishdagi ijobiy tomonlarini namoyish etadi va kelajakdagi dars jarayonlari uchun samarali strategiyalarni taklif etadi.

Kalit so'zlar. Texnologiya, dars jarayoni, raqamli vositalar, interaktiv ta'lim, onlayn platformalar, o'quvchilarning bilim olish jarayoni.

Аннотация. В данной статье рассматривается значимость использования технологий в учебном процессе, их влияние на усвоение знаний учениками и роль в повышении эффективности работы учителя. Рассмотрены возможности привлечения учеников к обучению с помощью современных цифровых инструментов, интерактивных приложений и онлайн-платформ, а также развития творческих и критических навыков. Статья демонстрирует положительное влияние технологий на качество образования и предлагает эффективные стратегии для будущих уроков.

Ключевые слова. Технологии, учебный процесс, цифровые инструменты, интерактивное обучение, онлайн-платформы, усвоение знаний.

Annotation. This article examines the importance of using technology in the learning process, its impact on students' knowledge acquisition, and its role in enhancing teacher effectiveness. The possibilities of engaging students through modern digital tools, interactive applications, and online platforms, as well as developing creative and critical thinking skills, are analyzed. The article highlights the positive influence of technology on the quality of education and proposes effective strategies for future lessons.

Bugungi kunda texnologiya hayotimizning barcha jabhalariga chuqur kirib kelgan, xususan ta'lim sohasida uning ahamiyati tobora ortib bormoqda. Dars jarayonida texnologiyalardan foydalanish nafaqat o'quvchilarning bilim olish

jarayonini yengillashtiradi, balki ularni faol, ijodkor va mustaqil fikrlashga o'rgatadi. Smartfonlar, planshetlar, kompyuterlar, interaktiv dasturlar va onlayn platformalar o'quvchilarga mavzularni tushunishda yordam beradi, murakkab tushunchalarni sodda va vizual shaklda taqdim etadi hamda darslarni qiziqarli va samarali qiladi. Texnologiya o'quvchilarni darsga jalb qilishning yangi usullarini yaratadi: masalan, interaktiv viktorinalar, videodarslar, virtual laboratoriyalar va ta'lim o'yinlari orqali ular mavzuni amaliyotda ko'rib, mustahkamlash imkoniga ega bo'ladilar. Shu bilan birga, texnologiya o'qituvchilarga ham darsni yanada samarali rejalashtirish, materiallarni interaktiv tarzda taqdim etish va o'quvchilarning bilim darajasini real vaqt rejimida baholash imkonini beradi. Shuning uchun darsda texnologiyadan foydalanish nafaqat bilimni oshirish, balki kelajak avlodni zamonaviy dunyo talablari bilan moslashuvchan, ijodiy va mustaqil fikrlashga ega bo'lgan shaxslar sifatida tarbiyalashga xizmat qiladi. Ta'limni modernizatsiya qilish va innovatsion usullarni joriy etish bugungi kunning eng muhim vazifalaridan biridir.

Bugungi ta'limda raqamli vositalar va interaktiv platformalar dars jarayonining ajralmas qismiga aylangan. Smartfonlar, planshetlar va kompyuterlar yordamida o'quvchilar nafaqat kitobdagi ma'lumotlarni o'rganadi, balki uni amaliyotda qo'llaydi, turli interaktiv resurslar orqali mustaqil fikrlash ko'nikmalarini shakllantiradi. Masalan, interaktiv ta'lim platformalari (kahoot!, Quizlet, Google Classroom) o'quvchilarga mavzuni o'yin tarzida o'rganishga yordam beradi va ularni darsda faol ishtirok etishga undaydi. Multimedia kontenti o'quvchilarning tushuncha darajasini oshiradi va ularni mavzu bilan chuqurroq shug'ullanishga undaydi [1]. Ushbu platformalar orqali o'qituvchi tez va samarali tarzda testlar tuzadi, topshiriqlar beradi hamda baholaydi. Raqamli vositalar o'quv jarayonini shaxsiylashtirish imkonini ham beradi. Bu platformalar o'quvchilarga o'z bilim darajasiga moslashtirilgan topshiriqlar orqali mustaqil o'rganish imkonini beradi [2]. Har bir o'quvchi o'z tezligida o'rganadi, o'ziga moslashtirilgan resurslar orqali bilimlarini mustahkamlashi mumkin. Shu sababli, texnologiyalar darsni yanada qiziqarli va istiqbolli qiladi.

Dars jarayonida texnologiyalardan foydalanish o'quvchilarning faolligini oshirishning samarali yo'lidir. An'anaviy darslarda o'quvchilar ko'pincha passiv tomoshabin sifatida qatnashadi, lekin interaktiv platformalar, o'yinlar va virtual laboratoriyalar yordamida ular mavzuga bevosita kirib, o'rganayotgan mavzuni amalda qo'llash imkoniga ega bo'ladi [3]. Masalan, kahoot! yoki Quizlet kabi interaktiv testlar o'quvchilarga bilimni tez va qiziqarli tarzda mustahkamlashga yordam beradi. Har bir to'g'ri javob o'quvchilarni rag'batlantiradi, bu esa ularning o'qishga bo'lgan qiziqishini oshiradi [4]. Shu bilan birga, video loyihalar va prezentatsiyalar orqali o'quvchilar o'z fikrini yaratish va boshqalarga yetkazish ko'nikmalarini rivojlantiradi [5]. Texnologiya yordamida o'quvchilarning ijodkorligi ham rivojlanadi. Masalan, interaktiv grafikalar yaratish, animatsiyalar qilish yoki virtual laboratoriyalarda

tajribalar o'tkazish ularni mustaqil fikrlashga, muammoni yechishga va yangi g'oyalarni sinab ko'rishga undaydi. Shu tarzda o'quvchilar nafaqat bilim oladi, balki uni amalda qo'llashni ham o'rganadi, bu esa ta'lim sifatini sezilarli darajada oshiradi. Raqamli texnologiyalar yordamida guruh ishlari ham samarali bo'ladi. Masalan, onlayn platformalarda o'quvchilar birgalikda loyiha ustida ishlashadi, bir-birining fikrlarini baholaydilar va muammolarni birgalikda hal qilishadi [6]. Bu esa ularni jamoaviy ishlashga o'rgatadi, ijtimoiy ko'nikmalarini rivojlantiradi va dars jarayonini yanada qiziqarli qiladi. Shu tarzda, texnologiya nafaqat bilim olishni osonlashtiradi, balki o'quvchilarning ijodiy va tanqidiy fikrlash ko'nikmalarini rivojlantirishga xizmat qiladi, ularni kelajakdagi murakkab vazifalarni mustaqil hal qilishga tayyorlaydi [7].

Bugungi kunda ta'lim jarayonida texnologiyalardan foydalanish nafaqat bilim olishni osonlashtiradi, balki o'quvchilarning ijodiy va tanqidiy fikrlash ko'nikmalarini rivojlantirishga xizmat qiladi. Interaktiv platformalar, multimedia vositalari va raqamli resurslar o'quvchilarga darsda faol ishtirok etish, mustaqil fikrlash va o'z g'oyalarni amalda sinab ko'rish imkonini beradi. Yangi strategiyalar orqali o'qituvchi darsni yanada samarali boshqarishi mumkin. Masalan, blended learning (aralash ta'lim) va flipped classroom (teskari dars) metodikalari o'quvchilarga mavzuni oldindan o'rganib kelish va darsda amaliy mashqlar bilan shug'ullanish imkonini beradi. Bu strategiyalar orqali o'qituvchi vaqtni samarali boshqaradi, o'quvchilar esa dars jarayonida aktiv ishtirok etadi va mustaqil o'rganish ko'nikmalarini rivojlantiradi. Shuningdek, project-based learning (loyihaviy o'qitish) va gamification (o'yin elementlarini qo'llash) metodikalari ham o'quvchilarni darsga qiziqtiradi, ularni muammolarni hal qilish va ijodiy yondashuvlarni sinashga rag'batlantiradi. Bu yondashuvlar ta'lim jarayonini yanada qiziqarli, interaktiv va samarali qiladi.

Umuman olganda, texnologiyalar yordamida o'quvchilar nafaqat bilim oladi, balki uni amalda qo'llashni, guruhda ishlashni, ijodiy va tanqidiy fikrlashni rivojlantiradi. Shu bois, yangi strategiya va metodikalardan foydalanish dars sifatini oshirish va o'quvchilarni kelajakdagi murakkab vazifalarga tayyorlashda muhim ahamiyatga ega.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Mayer, Multimedia Learning , 2009, p.23.
2. Dedek, Digital Teaching Platforms, 2011, p. 78.
3. Dedek, Digital Teaching Platforms (Raqamli platformalar va shaxsiylashtirilgan o'qitish bo'limi), 2011, p. 50-100.
4. Mayer, Multimedia Learning (Multimedia pedagogikasi bo'yicha asosiy prinsiplar), 2009, p. 30-90
5. Mayer, Multimedia Learning (Multimedia va ijodiy ishlarda ta'lim samaradorligi), 2009, p. 82
6. Dale, Audio-visual Methods in Teaching , 1969, p. 60-150
7. Dedek, Digital Teaching Platforms (Raqamli platformalar ba o'quvchilarning faol ishtiroki), 2011, p. 45